

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 524

van **CONNER ROUSSEAU**

datum: 18 februari 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Beleidsdomeinen - Opvolging van meldingen inzake grensoverschrijdend gedrag

De laatste weken werd er in de media bericht over enkele schrijnende gevallen van grensoverschrijdend gedrag, waarbij vooral de moeilijke doorstroom van informatie en de lange behandelingstermijn van deze meldingen in het oog sprong: zo was er een professor aan de VUB waarvoor 23 meldingen over een periode van meerdere jaren nodig waren en een tussenkomst van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) eer er sprake was een dading. Daarnaast was er een getuigenis van een studente aan de UGent die 2 jaar geleden een melding deed over ongepaste avances van een surveillant, maar intern - en ondanks herhaaldelijke vragen - geen reactie kreeg. Wanneer de media en de subsidiërende overheid dan vragen stellen over hetzelfde dossier, komen er vrij snel antwoorden en excuses voor de lange behandelingstermijn.

Ondertussen heeft ook een aantal andere zaken de media bereikt en daarbij komen vooral twee punten systematisch terug: dat de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst onvoldoende bekend is, en dat interne meldpunten, wanneer ze op zichzelf staan, onvoldoende effectief lijken om problematieken rond grensoverschrijdend gedrag ten gronde te behandelen. Daarnaast leert een blik op eerdere parlementaire vragen dat de doorstroom van informatie over meldingen inzake grensoverschrijdend gedrag zich vooral beperkt tot de beleidsdomeinen Mobiliteit (specifiek De Lijn) en Welzijn (Sensoa en daderbegeleiding door de CAW's). Graag had ik voor de verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid achterhaald wat het beleid is inzake preventie en opvolging van grensoverschrijdend gedrag, hoeveel meldingen er hierover zijn. Daarom dan ook volgende vragen aan de verschillende bevoegde ministers.

1. Hoeveel meldingen inzake grensoverschrijdend gedrag zijn er binnen de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid? Graag een overzicht per bron per beleidsdomein, en dit per jaar voor elk jaar vanaf 2018, met inbegrip van (waar toepasselijk) het aantal geregistreerde meldingen tussen 1 januari 2022 en het heden (voor de duidelijkheid: een bron is hier elke entiteit of organisatie waar melding gedaan kan worden door ofwel eigen personeel, (bv. elk van de instellingen hoger onderwijs), door gebruikers (bv. De Lijn), via hulplijnen (bv 1712, woonzorglijn, ...) enz...).
2. Voor welk van de bronnen bedoeld in vraag 1 is het op dit moment niet mogelijk om het aantal meldingen te ontsluiten? In hoeveel gevallen is dit het gevolg van privacy en te lage aantallen om beleidsrelevant te zijn, en in hoeveel gevallen is het een gevolg van het feit dat de Vlaamse overheid geen zicht heeft op die informatie? Graag wat duiding.
3. Hoeveel meldingen ontvangt de Vlaamse overheid in haar hoedanigheid van werkgever, inzake grensoverschrijdend gedrag? Graag een overzicht per jaar vanaf

2018, met inbegrip van de voorlopige cijfers voor 2022. Heeft de Vlaamse overheid daarnaast zicht op de opvolging van deze meldingen? In hoeveel gevallen zijn deze gegrond, in hoeveel gevallen kan men de elementen onvoldoende verifiëren, in hoeveel gevallen worden die meldingen geëscaleerd naar een extern meldpunt en in hoeveel gevallen wordt er een oplossing gevonden? Graag wat duiding.

4. Bestaan er gegevens over hoe vaak situaties van grensoverschrijdend gedrag of discriminatie een deelaspect zijn van een klacht tegen een ongunstige beslissing? Bijvoorbeeld bij de Raad voor Studievoortgangsbetwistingen, bij de ombudsman van De Lijn, bij klachten bij de woonzorglijn, etc...? Zo ja, graag, waar mogelijk, de aantallen per jaar vanaf 2018.
5. Heeft de Vlaamse Regering er zicht op in hoeveel gevallen van de meldingen bedoeld in bovenstaande vragen er wordt doorverwezen naar de hulpverlening? Wat is het beleid binnen de verschillende entiteiten inzake doorverwijzing naar externe hulp?
6. Zal de Vlaamse Regering naar aanleiding van de recente klachten inzake gebrekkige opvolging van meldingen betreffende grensoverschrijdend gedrag, nieuwe beleidsinitiatieven nemen teneinde aan de kritiek tegemoet te komen? Zo ja, welke maatregelen worden overwogen?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (222), Hilde Crevits (410), Bart Somers (188), Ben Weyts (369), Zuhair Demir (524), Wouter Beke (402), Matthias Diependaele (247), Lydia Peeters (912), Benjamin Dalle (92)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 524 van 18 februari 2022

van **CONNER ROUSSEAU**

Voor het beantwoorden van de deelvragen 1 t.e.m. 5 wordt een opdeling gemaakt tussen meldingen door eigen personeel enerzijds en door gebruikers en via hulplijnen anderzijds.

Meldingen inzake grensoverschrijdend gedrag door eigen personeel

1. De Wet Welzijn op het Werk (Codex - Boek I - Titel 3) voorziet dat de werkgever structuren opricht om toe te zien op het welzijn van zijn werknemers. Voor de Vlaamse overheid neemt de Gemeenschappelijke Dienst voor Preventie en Bescherming (GDPB) deze taak samen op met de externe preventiedienst IDEWE.

Bijlage 1 – tabblad 1 geeft het aantal meldingen weer inzake ongewenst grensoverschrijdend gedrag op het werk (OGGW) voor het onderdeel ‘meldingen binnen de entiteit door eigen personeel’ voor de aangesloten entiteiten bij de GDPB.

De interne vertrouwenspersonen en preventieadviseurs psychosociale aspecten vormen het meldingskanaal. Zij verzorgen de registratie van de melding, in samenwerking met de externe preventiedienst IDEWE. Er zijn twee soorten registraties:

- via het intern dossieropvolgingssysteem: hierin worden de informele en formele verzoeken geregistreerd, zoals voorzien in de Wet Welzijn op het Werk. Het betreft grensoverschrijdend gedrag dat tussen collega's gemeld werd. Er wordt een opdeling gemaakt tussen directe meldingen van ongewenst grensoverschrijdend gedrag en indirecte meldingen met indicaties van ongewenst grensoverschrijdend gedrag;
- via het register van feiten van derden: meldingen in dit register hebben betrekking op personen die niet voor de Vlaamse overheid werken (bv. klanten en leveranciers). Dergelijke meldingen worden geregistreerd in het register van feiten van derden, zoals de wet dat vraagt.

2. De cijfers voor 2018-2020 worden gerapporteerd op het niveau van de Vlaamse overheid en per beleidsdomein.

De cijfers voor 2021 worden enkel gerapporteerd op het niveau van de Vlaamse overheid daar deze nog niet werden voorgelegd aan het Hoog Overlegcomité en de individuele werkgevers, zoals voorzien in de wetgeving.

Het is niet mogelijk cijfers voor 2022 voor te leggen. De Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg adviseert om enkel op jaarbasis te rapporteren. Kleine aantallen in combinatie met een beperkte rapporteringsperiode zouden namelijk aanleiding kunnen geven tot traceren en vrijgave van de identiteit van de individuele verzoeker. Deze dossiers worden evenwel gedocumenteerd en opgevolgd, en geëscaleerd indien noodzakelijk.

3. Zie deelvraag 1 voor de rapportering per beleidsdomein over het luik ‘meldingen binnen de entiteit door eigen personeel’.

Wanneer er meldingen binnenkomen via de vertrouwenspersonen of preventieadviseurs psychosociale aspecten zal er bij de behandeling niet geoordeeld worden over de gegrondheid van deze melding. Elke melding is een signaal van onwelzijn en wordt ernstig genomen en verder behandeld. Er wordt dus niet onderzocht of de feiten zich al

dan niet voorgedaan hebben. Een vertrouwenspersoon of preventieadviseur psychosociale aspecten richt zich samen met de melder op het herstel van de positieve arbeidsrelatie. Indicaties tot organisatorisch disfunctioneren of andere, worden – mits akkoord van het personeelslid – geëscaleerd naar de betreffende leidinggevenden.

4. Zoals vermeld bij deelvraag 1 worden meldingen die betrekking hebben op personen die niet voor de Vlaamse overheid werken, geregistreerd in het register van feiten van derden, zoals de wet dat vraagt. Er is geen rapportering beschikbaar over het aantal meldingen die een deelaspect zijn van een klacht tegen een ongunstige beslissing.
5. Het correct doorverwijzen naar relevante actoren is één van de kernopdrachten van de interne vertrouwenspersonen en preventieadviseurs psychosociale aspecten. Bij elke melding wordt nagegaan wat de verzoeker zelf al heeft gedaan en met welke andere actoren de verzoeker al sprak. Indien nodig, wordt er doorverwezen naar andere actoren. Doorverwijzingen gebeuren zowel naar interne actoren (bv. Sociale Dienst) als naar externe actoren (bv. huisarts). Een doorverwijzing is steeds een advies en nooit een verplichting. De opvolging ervan gebeurt dan ook hooguit op een informele manier. Daarom zijn er hierover geen cijfers beschikbaar.

Voor de entiteiten die niet aangesloten zijn bij de GDPB wordt, inzake meldingen door eigen personeel, per minister gerapporteerd op het niveau van iedere entiteit of organisatie, voor zover deze informatie voorhanden is en aangeleverd werd. Deze informatie is, indien van toepassing, opgenomen in bijlage 1 – tabbladen 2 t.e.m. 10.

Meldingen inzake grensoverschrijdend gedrag door gebruikers en via hulplijnen

- 1-5. Wat de meldingen inzake grensoverschrijdend gedrag door gebruikers en via hulplijnen betreft, werden de gegevens opgevraagd bij de verschillende ministers. De informatie opgenomen in bijlage 1 onder tabbladen 2 t.e.m. 10, vormt het resultaat van deze bevraging.
6. Lokale meldpunten hebben het voordeel van laagdrempeligheid en nabijheid. Toch blijkt er ook een duidelijke nood te zijn aan een centraal meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag, waar slachtoffers zich kunnen naar wenden en van waaruit actie kan én zal worden ondernomen om toekomstige feiten te vermijden. Op dit ogenblik onderzoekt de Vlaamse Regering op welke wijze en binnen welke entiteit zo'n meldpunt kan worden opgericht. Essentieel daarbij is dat het meldpunt toegankelijk is voor elk slachtoffer binnen de Vlaamse sectoren, ongeacht het eventueel bestaan van een lokaal meldpunt.

De focus van een meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag dient tweeledig te zijn. Enerzijds dient de focus op het individuele slachtoffer te liggen, waarbij het meldpunt een veilige plaats voor de eerste opvang van slachtoffers moet zijn en de ervaring van het slachtoffer centraal moet staan. Daarbij wordt de nodige erkenning gegeven aan het slachtoffer, wordt indien nodig doorverwezen naar andere diensten zoals CAW of politie en kan indien gewenst in gesprek worden gegaan met de instelling waar het grensoverschrijdend gedrag plaatsvond. Anderzijds dient het meldpunt zich ook te focussen op het vermijden van toekomstige slachtoffers. Dit houdt in dat er aan de hand van meldingen van slachtoffers werkelijk actie moet kunnen worden ondernomen binnen een organisatie of een sector. Het kan gaan om acties om een algemene mentaliteitswijziging binnen een organisatie door te voeren, maar evenzeer om een aanpak gericht op bepaalde rollen of personen binnen een organisatie. Een individuele aanpak, afgestemd op de organisatie en het slachtoffer, is steeds vereist. Op die wijze kan grensoverschrijdend gedrag binnen de Vlaamse sectoren op een structurele manier worden aangepakt.

BIJLAGE

Gegevens m.b.t. de meldingen inzake grensoverschrijdend gedrag